

به ۱۰۴۱۹۲۰ میلیون بات در سال ۱۹۸۵ رسیده است. همزمان با این افزایش میانگین درآمد سرانه نیز ۱۰ برابر افزایش یافته است و از ۲۱۵۰ بات در سال ۱۹۶۱ به ۲۰۴۲۰ بات در سال ۱۹۸۵ رسیده است.

در مورد توسعه اجتماعی می‌توان گفت که هم آموزش و هم خدمات رفاه عمومی، بهبود یافته است و مناطق وسیع تری از کشور را دربر گرفته است. کیفیت زندگی مردم تایلند نیز به همین نسبت ارتقاء یافته است. به طور مثال، در زمینه آموزش و پرورش، هم اکنون، مدارس متوسطه در تمام بخش‌های کشور دایر شده‌اند. ۹۲ درصد از بخش‌ها دارای یک بیمارستان و ۹۸ درصد آبادی‌ها، دارای مراکز بهداشت هستند. و این در حالی است که امکانات اولیه بهداشت حداقل در ۹۰ درصد از روستاهای کشور موجود است.

با اینکه توسعه کلی اقتصادی - اجتماعی در کشور، بسیار موفق بوده، معذالك هر از چند گاه مشکلات و موانعی - به ویژه طی برنامه‌های چهارم و پنجم - رخ نموده است. با این وجود، طی برنامه پنجم، اقتصاد ملی به طور متوسط فقط ۴/۱۴ درصد در هر سال رشد کرده است که در قیاس با ۷ درصد رشد متوسط سالانه در برنامه‌های قبلی، رقم ناچیزی بوده است و از ۶/۶ درصد رشد تعیین شده برای برنامه پنجم نیز پایین تر آمده است.

این عملکرد، عموماً ناشی از رکود اقتصاد جهانی طی آن دوران بوده است. یعنی زمانی که بالا رفتن رقابت و محافظه‌کاری در تجارت بین‌المللی، میانگین میزان رشد اقتصاد جهانی را به ۲/۵ درصد کاهش داد. در آن دوران، میزان رشد اقتصادی تایلند تقریباً دو برابر این رقم بود.

در طی برنامه ششم، تایلند با مشکلات اقتصادی در زمینه‌های مختلف مواجه بود که در درازمدت، رویهم‌آینداشته شده بود. مانند مشکلات مربوط به توزیع درآمد، فقرزدایی و معضلات دیگری که نتیجه نوسانات اقتصاد جهانی بودند.

برای رفع این معضلات، اقدامات اقتصادی در زمینه‌های مختلف اتخاذ شد. به طور مثال، زمانی که تایلند می‌بایست صادرات خود را افزایش دهد، اقدام به وضع محدودیت‌های شدید کرد و بسیاری از مشکلات خود را با دشواری مرتفع ساخت. با این حال، در مرحله بعدی برنامه پنجم، تلاش‌های صادقانه تایلند در حل مشکلات اقتصادی، همراه با تغییرات اوضاع اقتصاد بین‌المللی که شامل افت قیمت نفت و نرخ بهره در بازارهای جهانی بود، منجر به نتایجی در زمینه‌های مختلف - نظیر تورم و کسری بازرگانی تایلند - گردید.

مثلاً در ۱۹۸۶ کسری بازرگانی تایلند از ۶۱۶۰۰ میلیون بات (در سال ۱۹۸۵) به ۲۲۵۰۰ میلیون بات رسید.

# خلاصه‌ای از ششمین برنامه توسعه ملی اقتصادی و اجتماعی

(۱۹۸۷-۱۹۹۱)

(برنامه ششم توسعه روستایی)

اداره کل بهسازی مسکن  
معاونت عمرانی جهاد سازندگی

مقدمه:  
اهداف اصلی برنامه ششم، ارتقاء میزان توسعه ملی به سطحی است که کشور در آینده به پیشرفت دست یافته، سعادت‌مند شود و مسایل اقتصادی - اجتماعی را که طی سالیان گذشته لاینحل مانده، مرتفع کند. تحقق این اهداف در آینده، کیفیت زندگی و فکر مردم تایلند را بهبود خواهد بخشید.

بنابراین، مسأله اصلی در برنامه ششم، بالا بردن سطح توسعه ملی به منظور دستیابی به میزانی از رشد اقتصادی است که از آنچه در برنامه پنجم به دست آمد، بالاتر باشد. توسعه باید دو نکته را مد نظر داشته باشد: ۱- میزان ۲- خصوصیات رشد اقتصادی. و نیز نباید خطری برای امنیت و ثبات وضع پولی و مالی کشور داشته باشد. مضافاً بر اینکه، سطح اشتغال و توزیع متناسب ثروت نیز باید افزایش یابد. مسایل دیگری را که باید در یک برنامه توسعه مد نظر داشت، عبارتند از: مسأله از بین رفتن منابع طبیعی و محیط زیست، تحکیم عدالت و بهبود کیفیت زندگی مردم تایلند.

## نتایج برنامه‌های قبلی توسعه ملی

در ۵ برنامه قبلی توسعه ملی که در طی ۲۵ سال به اجرا درآمد، هم اقتصاد کشور بهبود یافت و هم سطح زندگی مردم بالا رفت. فی‌المثل در طول این مدت، تولید ناخالص ملی ۱۸ برابر افزایش یافته است و از ۵۸۹۰۰ میلیون بات در سال ۱۹۶۱

اگرچه تایلند، علیرغم اوضاع بسیار نابسامان اقتصاد بین‌المللی، قادر به رفع بسیاری از مشکلات خود شده است، اما بسیاری از معضلات جدی دیگر (از جمله کمبود منابع مالی، مشکل فقر، بیکاری و انباشت بدهی ملی)، هنوز با برجا است. تمامی این مشکلات باید در آینده حل شوند. پیش‌بینی شده است که طی برنامه ششم، شرایط اقتصاد بین‌المللی، امکان رفع مؤثر این مشکلات را برای تایلند فراهم سازد و همزمان این کشور، سعی در تحقق یک رشد اقتصادی بالاتر نسبت به آنچه که طی برنامه پنجم به دست آمد، بکند.

یک فرصت مهم برای اقتصاد تایلند طی برنامه ششم در صادرات این کشور نهفته است، که این خود ناشی از اتخاذ سیاستی مناسب در مورد ارزش پول کشور خواهد بود. مضافاً بر اینکه، کشورهایی که بازارهای مهمی را در شبکه تجارت جهانی تشکیل می‌دهند، دست به اقدامات جدی جهت محدود کردن ورود کالاها از زاین و کشورهای صنعتی جدید به بازارهای خود زده‌اند. یک چنین اوضاعی، این امکان را برای تایلند فراهم خواهد ساخت که بهتر از دوران برنامه پنجم در بازار جهانی به رقابت بپردازد. ولی رقابت در بازار جهانی نیز آسان نیست. برای تحقق این هدف مهم - یعنی افزایش رقابت در بازار جهانی - باید برنامه ششم بر بهبود کارایی و کیفیت امر توسعه، تأکید فراوان بپردازد.

● مسئله اصلی در برنامه ششم، بالا بردن سطح توسعه ملی به منظور دستیابی به میزانی از رشد اقتصادی است که از آنچه در برنامه پنجم بدست آمده بالاتر باشد.

● اگر چه تایلند، علیرغم اوضاع بسیار نابسامان اقتصاد بین‌المللی، قادر به رفع بسیاری از مشکلات خود شده است، اما بسیاری از معضلات جدی دیگر (از جمله کمبود منابع مالی، مشکل فقر، بیکاری و انباشت بدهی ملی) هنوز با برجا است.

منظور پیشبرد توسعه اجتماعی، دستیابی به صلح و عدالت و همچنین حمایت از توسعه عمومی کشور، حفظ شخصیت، فرهنگ و سیستم ارزش‌های ملی و ارتقاء سطح زندگی مردم تایلند (چه در نقاط روستایی و چه در نقاط شهری) در مد نظر است. رهنمودهایی در مورد توسعه در برنامه ششم

به منظور دستیابی به اهداف اقتصادی و اجتماعی فوق‌الذکر، نکات مهم و طرق دستیابی به توسعه، به طور واضح باید مشخص شوند تا به عنوان زمینه‌هایی برای تنظیم یک برنامه کار منظم و روش عملیات در آینده، مورد استفاده قرار گیرند. مسأله مهمی که تمامی گروه‌های ذینفع باید از آن آگاه باشند، این است که علیرغم این موضوع که اوضاع شدیداً بحرانی نیست و موقعیت‌های بیشتری برای توسعه وجود دارد، اما استفاده از تمامی این موقعیت‌ها آسان نخواهد بود. باید با از خودگذشتگی و وفاداری، به انجام این وظیفه همت گماشت. در جهت رعایت رهنمودهای زیر، هماهنگی و کوشش زیاد لازم است:

۱- بالا بردن کارایی توسعه ملی در رابطه با منابع انسانی، علوم و تکنولوژی، منابع طبیعی و تشکیل سیستم‌های منسجم مدیریت. مهم‌تر از همه، نیاز به تجدید نظر در نقش دولت است تا اطمینان حاصل شود که وظایف آن متناسب با امکانات مالی و پولی‌اش باشد. از سوی دیگر، نقش بخش خصوصی در توسعه ملی - چه در تولید و چه در ارائه خدمات زیربنایی که از سوی دولت عرضه می‌شود - باید افزایش یابد.

۲- بهبود سیستم تولید و بازاریابی و بالا بردن کیفیت عوامل اساسی اقتصادی به منظور کاهش قیمت کالاها، تنوع بخشیدن به انواع کالا و همین‌طور گسترش بازار.

این مسأله تولیدات تایلند را قادر خواهد ساخت که به طور واقعی در بازار دنیا به رقابت بپردازد. همزمان با این حرکت، توسعه سیستم

## اهداف و مقاصد مورد نظر در برنامه ششم

با توجه به مشکلات و محدودیت‌ها از یک سو، و موقعیت توسعه کشور تایلند در آینده نزدیک از سوی دیگر، برنامه ششم دو هدف اصلی خود را این‌گونه بیان می‌کند:

از نظر اقتصادی حفظ میزان رشد اقتصادی در سطحی که از ۵ درصد پایین‌تر نیاید و هدف از آن، جذب حداقل ۳/۹ میلیون نفر نیروی کار وارده به بازار باشد. دستیابی به این رشد باید به طریقی باشد که ثبات اقتصادی، تأمین و مشکلات اقتصادی که در دوران برنامه پنجم به وجود آمد، مرتفع شود.

از نظر اجتماعی: توسعه کیفیت جمعیت به



بازاریابی در داخل کشور نیز باید مورد تأکید قرار گیرد.

۳- بالا بردن توزیع درآمد و رفاه در استان‌ها و روستاها از طریق توجه بیشتر به جمعیت کم درآمد این مناطق، به عنوان گروه اصلی که باید از ثمرات تلاش‌های توسعه ملی بهره‌مند شوند.

### برنامه‌های اصلی

بر اساس اهداف و نکات ذکر شده برای توسعه، به عنوان چارچوب فعالیت‌های دولت و بخش خصوصی، ده دستور کار برنامه ششم به سه دسته عمده، تقسیم شده است که شامل موارد زیر هستند:

الف - بالا بردن کارایی توسعه: برنامه‌هایی از این نوع، اصولاً مربوط به بالا بردن کارایی ابزارها و مکانیزم‌های مورد استفاده در توسعه است. برنامه‌هایی را که می‌توان علیرغم محدودیت‌های مالی و امکاناتی، به طور فوری به اجرا درآورد، نکات زیر را در برمی‌گیرند:

بهبود کیفیت جمعیت، استفاده از علوم و تکنولوژی و بهبود کارایی مدیریت دولت و شرکت‌های تجاری.

به هر حال، از نظر مسایل مالی و منابع، به سیاست‌ها و اقدامات مشخص و معینی نیاز است. برنامه‌های اقتصادی زیر شامل این موارد می‌شوند:

۱- توسعه کلی اقتصاد.  
۲- جمعیت و توسعه اجتماعی و فرهنگی.  
۳- توسعه منابع طبیعی و محیط زیست.  
۴- توسعه علوم و تکنولوژی.

۵- بهبود مدیریت و بررسی نقش دولت در توسعه ملی.

۶- توسعه شرکت‌های تجاری - دولتی.

ب - بازسازی روش‌های تولید (کشاورزی و صنعت) و بالا بردن کیفیت خدمات زیربنایی:

هدف از برنامه این گروه عمدتاً ترکیب مجدد تولیدات و خدمات کشور و مناسب‌تر ساختن آنهاست. این امر با متنوع‌تر کردن ساختار تولید به منظور کم کردن خطرات و هزینه‌های تولید، امکان پذیر است. همزمان با این کار، ارتقاء کیفیت محصولات و خدمات برای تشدید رقابت کالاهای تایلند در بازارهای خارجی نیز لازم خواهد بود.

این تعهدات باید به طریقی که در این برنامه

آمده است، به اجرا درآید. نتیجه اینکه، ایجاد اشتغال کرده، افراد بیشتری مشغول به کار خواهند شد.

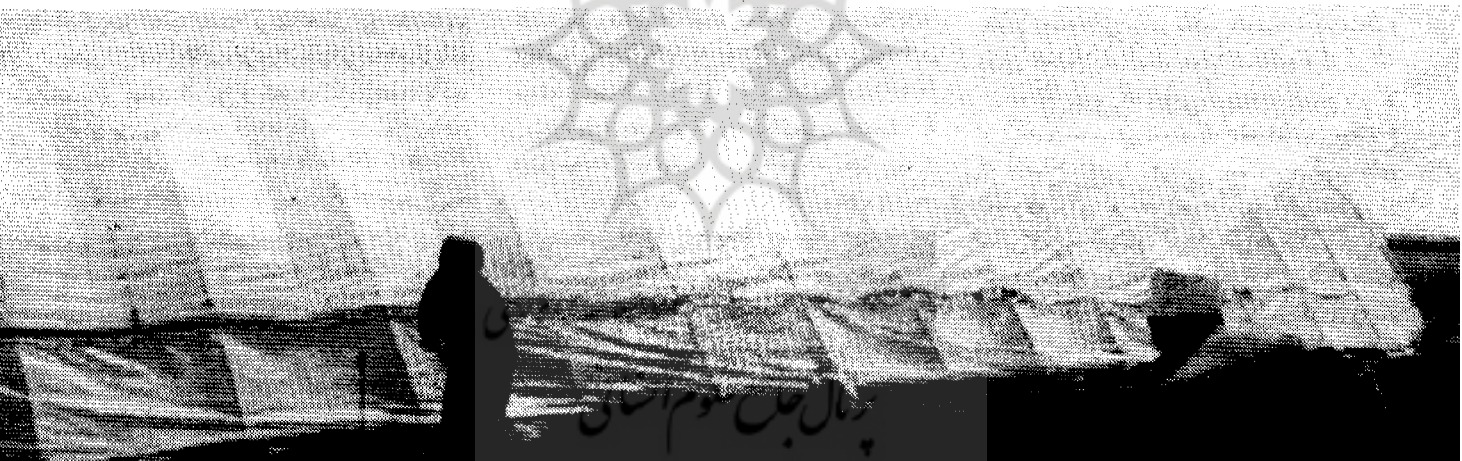
دو برنامه کار این گروه عبارتند از:

۱- توسعه سیستم تولید، بازاریابی و اشتغال.

۲- توسعه خدمات زیربنایی.

ج - گسترش رفاه و ایجاد عدالت: ارتقاء کارایی توسعه ملی (همان‌طور که در اولین گروه از برنامه‌ها آمده) و همچنین تنوع بخشیدن به تولیدات و خدمات زیربنایی به منظور ایجاد کار، در بالا بردن سطح کلی توسعه در کشور، بسیار مؤثر خواهد بود. ولی هدف اصلی دیگر توسعه ملی، گسترش رفاه در سراسر استان‌ها و ایجاد عدالت اجتماعی است. بنابراین، لازم است که برنامه‌هایی برای توسعه شهری - چه در بانکوک و مناطق مختلف استان‌ها و چه در مناطق روستایی و تحت توسعه - طراحی و به اجرا درآید.

لذا آخرین گروه از برنامه‌ها متوجه این مناطق هستند. این حقیقت که برنامه توسعه کشاورزی در آخر برنامه‌های توسعه قرار گرفته است، بدین معنی نیست که برنامه ششم، اولویت کم‌تری به توسعه کشاورزی می‌دهد. برعکس، توسعه کشاورزی





هدف اصلی توسعه ملی است. چنانچه می توان دید که هشت دستور کار در دو گروه اول، همه به نفع جمعیت روستایی است. دو دستور کار در آخرین گروه عبارتند از:

- ۱- توسعه شهرها و مناطق ویژه.
- ۲- توسعه مناطق روستایی.

### نکات عمده برنامه های اصلی

ده برنامه اصلی که در سه گروه فوق شرح داده شد، شامل نکات زیر است:

#### ۱- توسعه کلی اقتصادی:

اهداف برنامه توسعه کلی اقتصادی عبارتند از: دستیابی به میانگین سالانه رشد اقتصادی به میزان ۵ درصد (طی برنامه ششم)، استخدام بیش از  $3/9$  میلیون نفر، کاهش انواع بیکاری (به خصوص از نوع فصلی و مقطعی آن)، کاهش مشکلات فقر، کسری بازرگانی و کسری حساب جاری و نیز کمبود منابع مالی.

نکات اصلی زیر نیز جزو این اهداف به شمار می روند:

- بهبود جنبه های مختلف سیستم تولید به منظور ارتقاء میزان رشد به سطح میانگین سالانه ۵ درصد، این مسأله، افزایش استخدام را در بر گرفته، همزمان، متضمن ثبات اقتصاد ملی نیز خواهد شد.

- تسریع پس انداز (به خصوص در بخش عمومی)، هزینه های دولت باید به حداقل رسیده، دقیقاً کنترل شود. زیرا پس اندازها افزایش نیافته است و مشکل صادرات، همچنان باقی است. رشد و ثبات اقتصادی را می توان از طریق کاهش رشد سرمایه گذاری بخش دولتی (به طور متوسط ۱ درصد در سال) و سایر عملیات این بخش (از جمله توسط کارایی مدیریت دولتی) به طور متوسط،  $5/3$  درصد در سال (با قیمت های ثابت) حفظ کرد.

- تشویق بخش خصوصی به ایفای نقش بیشتر در توسعه. در این راستا نقش دولت را می توان از طریق افزایش سرمایه گذاری بخش خصوصی با میانگین سالانه  $8/1$  درصد و افزایش مصرف با میانگین سالانه  $3/7$  درصد (با قیمت های ثابت) کاهش داد. بدین وسیله دولت نقشی به عنوان حمایت کننده از طریق هماهنگی توصیه و مدد رسانی به فعالیت های بخش خصوصی پیدا خواهد کرد.

- اقداماتی در زمینه پول و منابع مالی باید صورت پذیرد. این اقدامات برای حمایت از توسعه بخش هایی که از اولویت بالایی برخوردارند - از قبیل تولید برای صدور، جهانگردی و غیره - خواهد بود.

- ساختار مالیاتی باید به گونه ای اصلاح شود تا

## ● بالا بردن کارآئی توسعه ملی درگرو حل مسایل مربوط به منابع انسانی، علوم و تکنولوژی، منابع طبیعی و تشکیل سیستم های منسجم مدیریت قرارداد.

## ● بخش خصوصی تشویق خواهد شد تا از اراضی و امکانات کشور برای توسعه جنگل کاری و کشاورزی و صنعتی، با اهداف اقتصادی استفاده کند.

- ارتقاء سطح آموزشی مردم: در طی این برنامه آموزش و پرورش حمایت خواهد شد تا ارزشها و رفتارهای مناسب، استقرار یافته، افراد بتوانند از طریق توسعه سیستم مشاورت های حرفه ای در مراکز آموزشی، بسط سیستم کارآموزی و تشویق مردم به حفظ سلامت خود، در یکی از حرف به کار مشغول شوند.

- توزیع متعادل خدمات: از اصول اقتصادی به منظور ایجاد کارایی و عدالت در ارائه خدمات اجتماعی از طرف دولت، استفاده خواهد شد. سیاست جمع آوری عوارض مربوط به خدمات بهداشتی و آموزشی بررسی خواهد شد تا منابع کافی برای توسعه همین خدمات تأمین شود.

- تبلیغ صلح در جامعه و حفاظت از جامعه در برابر جرایم و اتفاقات: تلاش های سراسری در سطح جامعه برای تشویق مردم، خانواده ها و جامعه در ایفای نقش برای جلوگیری از جرایم، پخش مواد مخدر و ظلم، بیشتر خواهد شد. همچنین، سیستمی برای هماهنگ کردن بخش های خصوصی و دولتی در جلوگیری از حوادث به وجود خواهد آمد.

- از بین بردن مشکل بیکاری: در ایجاد يك سیستم اطلاعاتی در مورد منابع انسانی و اشتغال، تسریع خواهد شد. این سیستم در برنامه ریزی نیروی انسانی، ایجاد يك سیستم اطلاعاتی کارگری و مراکز منطقه ای کارگری، بازار کار داخلی و خارجی برای کارگران تایلندی و بالاخره بوجود آوردن يك سیستم آموزشی که نیازهای بازار کار را برطرف کند، مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

- رسیدگی به معضلات کارگری: در طی این برنامه به شکل حفظ کودکان خردسال کارگر، توجه خاصی معطوف خواهد شد. از این طریق، تحصیل تا کلاس ششم ابتدایی، اجباری شده است و بهبود وضع رفاه و شرایط کار برای کودکان، مورد تشویق قرار گرفته است و تبعیض علیه کارگران زن در زمینه دستمزد، شرایط کار و آموزش برای کسب مهارت، ریشه کن خواهد شد.

- تشویق مؤسسات خصوصی، جوامع

سیستم قابل فهم تر، نرخ ها، مناسب تر و پایه و اساس وسیعتر گردد. این مسأله، درآمد های دولت را بالا برده، موجب برقراری عدالت می شود و مشوق سرمایه گذاری هایی می شود که رقابت با کشورهای خارجی را بیشتر می کنند.

- تخصیص بودجه برای فعالیت هایی که در راستای رهنمودهای عمده برنامه ششم هستند. این تخصیص ها برای رفع مشکلات اشتغال، کسری بازرگانی و تراز حساب جاری خواهد بود. به طور مثال، در مواردی نظیر توسعه روستایی، کشاورزی، صنعت کشاورزی، صنعت روستایی، بازاریابی و خدمات مختلف.

#### ۲- جمعیت و توسعه اجتماعی و فرهنگی

در جریان اجرای برنامه های قبلی، بر توسعه اجتماعی از طریق افزایش خدمات اجتماعی (از قبیل آموزش و بهداشت عمومی) تأکید شده بود. با وجود موفقیت های بسیار، هنوز معضلات اجتماعی وجود دارند و حتی بحرانی تر و پیچیده تر از قبل نیز شده اند. بنابراین، برنامه ششم، تأکید اصلی را بر برنامه توسعه اجتماعی از طریق ارائه خدمات اجتماعی اولیه به سوی ارتقاء توسعه اجزاء اصلی اجتماعی - یعنی افراد، خانواده ها و جامعه - کرده است. هدف از این برنامه نیز دستیابی به يك اندازه و ساختار جمعیت مناسب و کمک به افراد در جهت رشد و تبدیل شدن به اعضای پسندیده و توانای جامعه و کمک به توسعه ملی است. بدین منظور، رهنمودهای زیر در نظر گرفته شده است:

- اجرای تدابیر مختلف برای تضمین اندازه و ساختار جمعیتی که در درازمدت، پایدار باشد. میزان رشد جمعیت تا سال ۱۹۹۱ به  $1/3$  درصد کاهش خواهد یافت. همزمان با این برنامه و با تأکید بر توسعه مراکز شهری در استان ها و سایر نقاط ویژه، ضمن توسعه بانکوک و حومه، توزیع جمعیت مناسب تر خواهد شد. همچنین، تلاش در توسعه روستاها تسریع به عمل خواهد آمد تا پایگاه های اقتصادی و استخدامی نیز توسعه یابند. سطح زندگی جمعیت کم درآمد در شهرها نیز ارتقاء خواهد یافت.

و خانواده‌ها دریافای نقش بیشتر برای حل مشکلات اجتماعی: سازمان‌های خصوصی، جهت هماهنگی با دولت، تشویق می‌شوند و در مورد وظایف، نقش‌ها و مسئولیت‌های خانواده‌ها در جامعه، تبلیغ خواهد شد. به علاوه، از تشکیل سازمان‌ها در سطح جامعه برای همکاری در حل مشکلات اجتماعی گروه‌های متفاوت، حمایت شده و هرکدام به عنوان محوری برای هماهنگی با دولت، خدمت خواهند کرد.

#### ۳- توسعه منابع طبیعی و محیط زیست:

استفاده بی‌مورد و نامناسب از منابع طبیعی در گذشته، به خرابی شدید این منابع انجامیده است. گاهی حتی بر خوردهای جدی نسبت به استفاده از این منابع و شرایط محیط زیست وجود داشته است. بنابراین، به منظور حداکثر استفاده مناسب از منابع طبیعی روبرو اتمام کشور، به طوری که با شرایط محیط زیست، مناسب باشد و در عین حال برای دستیابی منابع طبیعی دست نخورده جهت استفاده در توسعه ملی آینده، رهنمودهای عملی زیر را متذکر می‌شود:

- بهبود طرز استفاده از منابع طبیعی از طریق ایجاد اشتغال: بخش خصوصی تشویق خواهد شد تا از اراضی کشور برای توسعه جنگل کاری با اهداف اقتصادی استفاده کند و از منابع آب‌های تابند برای تضمین امرادامه استفاده مقرون به صرفه، حفاظت خواهد شد.

- ایجاد انواع مختلف و مناسب مالکیت اراضی: این امر در طول برنامه ششم به اجرا در خواهد آمد. علاوه بر این، لازم است که سیستم تولید محصولات کشاورزی بر طبق میزان تولید و حاصلخیزی خاک اصلاح شده و مسابلی که ناشی از تضعیف خاک و دیگر معضلات مربوط است، مرتفع شود.

- شناسایی و توسعه مستمر منابع طبیعی مازاد: بررسی هوایی ژئوفیزیکی کل کشور و حفاری‌های اکتشافی در مناطقی که اطلاعات، حاکی از وجود منابع انرژی و مواد معدنی کافی با ارزش از لحاظ اقتصادی است، انجام خواهد شد. در رابطه با منابع آبی در هر جا که عملی باشد، از تمامی

اقداماتی که در جهت استفاده از آب‌های زیرزمینی در مناطق به عمل می‌آید، حمایت خواهد شد. در مناطق دیگر نیز از احداث منابع آبی کوچک به منظور استفاده روزمره و کشاورزی، حمایت خواهد شد.

- تهیه ابزارهایی به صورت طرح‌ها و نقشه‌های اصلی و پایه: از اینها در برنامه‌ریزی‌های منابع طبیعی و محیط زیست استفاده خواهد شد. به طور مثال، نقشه‌های استاندارد اراضی توسط دستگاه‌های دولتی تهیه شده است و طرح‌های اساسی برای پارک‌های ملی و طبیعت وحش کشور و همچنین برای بهبود استعداد اقتصادی منابع طبیعی در مناطق ساحلی، تنظیم خواهد شد. همچنین، تحقیقات در مورد حل مشکل مواد سمی به اجرا در خواهد آمد.

- تکمیل و استاندارد کردن سیستم مدیریت منابع طبیعی و محیط زیست: سازمان‌های محلی، تسویق خواهند شد تا تسکيلات خود را نزدیک منابع طبیعی بریا کنند تا بتوانند در مدیریت این منابع و محیط زیست، سهم بیشتری داشته باشند.

#### ۴- توسعه علوم و تکنولوژی:

در گذشته، توسعه ملی تأکید ناچیزی بر نقش علوم و تکنولوژی کرده بود. تنها در طول برنامه پنجم بود که تأحدودی به این مطلب توجه شد. لیکن در برنامه ششم، این موضوع به لحاظ اهمیت روز افزون علوم و تکنولوژی در توسعه ملی از اولویت بالایی برخوردار است.

برای توسعه تولید و گسترش امکانات در جهت ارتقاء وضعیت کشور تابند به سطحی که برابر و بالاتری از وضع يك کشور تازه صنعتی شده باشد، مبنای وزیربنای لازم، ایجاد خواهد شد. این مسأله سطح زندگی مردم را عموماً بالا برده، کشور را در بازارهای دنیا به صورت يك رقیب جدی معرفی خواهد کرد. وضعیت استخدام، راندمان نیروی کار در فعالیت‌های صادراتی و نیز اقتصاد داخلی، همه بهبود خواهند یافت.

اجرای برنامه توسعه علوم و تکنولوژی به این طریق خواهد بود:

- حمایت از مدیریت اصولی علوم و تکنولوژی

به منظور ارتقاء نقش آنها در توسعه ملی: این توسعه بر بخش‌هایی از علوم و تکنولوژی که از اهمیت زیادی برای آینده توسعه ملی برخوردارند و همین‌طور بر آموزش نیروی انسانی در زمینه‌ای متناسب با نیازهای اقتصادی آینده، متمرکز خواهد شد.

- ایجاد يك ساختار اصولی برای علوم و تکنولوژی: این امر شامل ایجاد سازمان‌های مناسب و تجدید نظر در قوانین و نظامنامه‌هایی خواهد شد که تاکنون از پیشرفت و توسعه علوم و تکنولوژی جلوگیری کرده‌اند.

- آموزش نیروی انسانی در علوم و تکنولوژی: بالا بردن راندمان از طریق تأکید بر توسعه کیفی و به حداکثر رساندن سود به وسیله استخدام، انجام خواهد گرفت. آموزش نیروی انسانی برای قسمت‌هایی که هنوز در آنها کمبود پرسنل وجود دارد، ولی تقاضا بالاست، حمایت خواهد شد.

- ترویج تحقیق و توسعه ملی: با تنظیم سیاست‌های مناسب و تخصیص بودجه به قسمت‌های تحقیقاتی که به کمک فوری نیاز دارند، راندمان بالا خواهد رفت. برای مثال، بودجه برای مهندسی ژنتیک، بیوتکنولوژی، فلزکاری، علوم مواد و الکترونیک، تخصیص خواهد یافت.

- افزایش تأثیر تکنولوژی وارداتی: این امر به نفع توسعه اقتصادی و تکنولوژی کشور خواهد بود.

- ایجاد سیستم اطلاعاتی برای علوم و تکنولوژی: به ویژه يك شبکه اطلاعات به وجود خواهد آمد که شامل راهنمایی برای علوم و تکنولوژی برای تعیین سیاست‌ها و برنامه‌های مناسب برای علوم خواهد بود.

- بالا بردن نقش بخش خصوصی در توسعه و استفاده از تکنولوژی: آن قسمت از بخش خصوصی که در ایجاد علوم و تکنولوژی، سرمایه گذاری کنند، شامل معافیت‌های مالیاتی خواهند شد.

#### ۵- بهبود روش مدیریت و بررسی نقش دولت در توسعه ملی:

سیستم اداره و مدیریت، نقش بسیار مهمی در توسعه ملی دارد. هنگامی که منابع طبیعی با مشکلاتی رو به رومی‌شود، روش مدیریت اهمیت زیادی یافته، باید با راندمان بالاتری اجرا شود. در نتیجه از این جهت، هدف اصلی برنامه ششم، اجرای توسعه ملی با کارایی بالا است تا اینکه بتواند به تمامی اهداف مورد نظر دست یابد و يك سیستم کلی برای فعالیت‌های دولتی نیز به دست آید. برنامه بهبود مدیریت، نکات مهم زیر را برای حل مشکلات دوباره و عدم همکاری در بخش

● توسعه علوم و تکنولوژی از طریق حمایت از مدیریت اصولی علوم و تکنولوژی و تربیت نیروی انسانی ماهر در زمینه‌ای مناسب با نیازهای اقتصادی آینده، پیش بینی شده است.

● حصول اطمینان از دریافت خدمات دولتی با کیفیت بالاتر به وسیله عموم مردم به کاهش هزینه مردم و هزینه تولیدات، بخش خصوصی کمک می‌کند.



دولتی و برای بالا بردن راندمان ابزار موجود جهت توسعه کیفیت خدمات دولتی و همکاری بین بخش خصوصی و دولتی، اتخاذ می کند:

- ایجاد یک سیستم مدیریت دولتی به منظور تسهیل جنبه های مختلف توسعه: برنامه این سیستم از حمایت طرح های اجرایی، هماهنگی طرح و برنامه ریزی نیروی انسانی، برخوردار خواهد بود.  
- اصلاح دو نوع ابزار حمایت کننده از توسعه که عبارتند از: ارتباطات عمومی به منظور ایجاد مشارکت و ترویج همکاری-همچنین اصلاح قوانین و رهنمودها، به علاوه سایر دستورات دولتی، تا به بخش خصوصی در رفع موانع موجود از سر راه مشارکت آن در توسعه ملی، انعطاف پذیری بیشتر داده شود.

- حصول اطمینان از دریافت خدمات دولتی با کیفیت بالاتر به وسیله عموم مردم: این امر به کاهش هزینه مردم و هزینه تولیدات بخش خصوصی کمک می کند.

- تصحیح مکانیزم هماهنگ کننده همکاری بین دو بخش خصوصی و دولتی: اهمیت این همکاری بعداً مورد تأکید قرار خواهد گرفت.

#### ۶- توسعه شرکت های تجاری - دولتی:

فعالیت های شرکت های تجاری - دولتی در دوران برنامه پنجم، به وسیله کاهش سوبسیدهای دولتی و تثبیت قیمت کالاها و خدمات، سیاست های اصولی در مورد افزایش خود انکایی این شرکت ها را دنبال کرد. هدف این بود که سود سرمایه گذاری ها، حداقل با بهره اوراق بهادار دولتی برابر شود و مدیریت آنها، تجارتی تر گردد. در نتیجه فعالیت های شرکت های تجاری - دولتی در دو مورد مدیریت و امور مالی، نسبتاً ترقی کرد. بطور مثال ۵۹ شرکت تجاری - دولتی که مجبور بودند از قوانین بودجه سرمایه گذاری سال ۱۹۷۹ پیروی کنند، طی برنامه پنجم، سودی حدود ۵۷۷۱۷ میلیون بات به دست آوردند که گویای سودی به میزان تقریبی ۴/۲ درصد کل دارایی های این شرکت ها بود.

علاوه بر این، تعداد شرکت های تجاری - دولتی که با ضرر مشغول فعالیت بودند، از حدود ۲۰ مورد در ابتدای شروع برنامه پنجم به ۱۱ مورد کاهش یافت. نکته جالب توجه اینکه مقدار و میزان رشد سرمایه گذاری توسط شرکت های تجاری - دولتی (به ویژه در زمینه های انرژی و حمل و نقل) در طی برنامه پنجم، دو برابر شده است و به ۱۶۹۸۸۹ میلیون بات رسیده است. بدون کمترین مقدار افزایش در سرمایه، شرکت های تجاری - دولتی می بایست تا ۶۰ درصد از سرمایه شان را متکی به تأمین پول - چه از طریق استقراض خارجی و چه از طریق دولت - باشند.

بخش خصوصی بالاتر است. طبق آمار، دستمزد کارمندان دون پایه، رتبه متوسط یا عالی رتبه در شرکت های تجاری - دولتی حدود ۵۵ درصد بیشتر از دستمزد دیگر کارمندان دولت است. این مساله (دستمزدهای بالای پرسنل) باعث شده است که هزینه پرسنل برای شرکت های تجاری - دولتی از دیگر هزینه ها به مراتب بیشتر افزایش یافته، به صورت یک مساله عمده در مدیریت این نوع شرکت ها در آید. بنابراین «برنامه ششم» رهنمودهای زیر را برای بهبود وضع شرکت های تجاری - دولتی تهیه و پیشنهاد می کند:

- افزایش کارایی در فعالیت های شرکت های تجاری - دولتی از طریق تجارتی کردن بیش از پیش آنها: در این رابطه کیفیت خدمات این شرکت ها تا حد استانداردهای جهانی ارتقاء داده خواهد شد و همزمان با این کار امر قیمت گذاری به نحو مناسب حفظ خواهد شد. راه حل هایی نیز در جهت افزایش درآمدها و کاهش هزینه های تولید جستجو خواهد شد تا سود حاصل از سرمایه گذاری نسبت به کل سرمایه (اعم از نقدی و غیره)

سرمایه گذاری های ناشی از درآمدهای مواد همچنان اندک باقی مانده است. مضاف بر اینکه مساله مستمر بدهی های بزرگ و متراکم بین شرکت های تجاری - دولتی یک عکس العمل زنجیره ای از مشکلات مربوط به انحلال این شرکت ها به وجود آورد. اگر این مشکل به صورت کنترل نشده باقی بماند، مطمئناً بر ثبات مالی دولت اثر خواهد داشت و همچنین بر مدیریت بدهی های خارجی نیز بی تأثیر نخواهد بود.

اداره نیروی انسانی در شرکت های تجاری - دولتی نیز مساله دیگری است که نیاز به اصلاحات و بهبود دارد. در حال حاضر شرکت های تجاری - دولتی به طور تقریبی دویست و پنجاه هزار نفر را در استخدام خود دارند. طی «برنامه پنجم» نیروی انسانی شرکت های تجاری - دولتی سالانه حدود ۳ درصد افزایش نشان داد. همین رقم در بخش دولتی (ادارات و وزارتخانه ها) در طول همان مدت ۲/۵ درصد بوده است. دستمزد و میزان پرداخت خسارت به نیروی انسانی شرکت های تجاری - دولتی نسبت به کارمندان دیگر دولت و کارمندان



## ● دستمزد و میزان پرداخت خسارت به نیروی انسانی شرکت‌های تجاری دولتی نسبت به کارمندان دیگر دولت و کارمندان بخش خصوصی بالاتر است.

## ● تعیین و تنظیم یک سیاست قیمت گذاری برای کالاها و خدمات شرکت‌های تجاری دولتی جهت تامین هزینه و بهبود و گسترش خودکفایی آنها موجب بهبود وضع این شرکت‌ها خواهد شد.

## ● کیفیت بسیاری از خدمات زیربنایی پایین تراز استاندارد بین‌المللی بوده است و این درحالی است که این خدمات کافی نیستند.

براینکه اجاره خدمات بخش خصوصی و شرکت بخش خصوصی در مدیریت شرکت‌های تجاری، دولتی، مورد تشویق قرار خواهد گرفت.

- تنظیم سیاست خصوصی کردن شرکت‌های تجاری، دولتی: خط مشی «برنامه پنجم» با بررسی سرمایه‌گذاری‌های مشترک با بخش خصوصی و فروش یا انحلال آن دسته از شرکت‌های تجاری - دولتی که برای مدتی با زیان مالی به کار مشغول بوده‌اند، ادامه خواهد یافت.

- بررسی مجدد و بهبود نقش نظارت بر شرکت‌های تجاری - دولتی: این امر در سطح کشور و وزارتخانه‌ها صورت خواهد پذیرفت، تا اهداف تعیین شده در برنامه‌های هر کدام از شرکت‌های تجاری - دولتی تحقق یابد. برای هیئت مدیره‌های این شرکت‌های ساختار دوباره تنظیم خواهد شد تا کارایی مدیریت افزایش یابد. قوانین و مقررات نیز لازم است مورد بررسی دوباره واقع شوند تا امکان برخوردی تجاری‌تر را با مدیریت شرکت‌های تجاری - دولتی فراهم سازد.

### ۷- توسعه سیستم تولید، بازار یابی و اشتغال:

برنامه توسعه سیستم تولید، بازار یابی و اشتغال به عنوان راهی برای تنظیم مجدد و سازماندهی دوباره تولید و بازار یابی در تایلند به وجود آمد تا تسهیلات لازم برای برخورد مناسب با تحولات آتی در تجارت جهانی و شرایط اقتصادی، فراهم آید. این برنامه در جهت ایجاد میزان رشد کم‌تر در کالاهای سنتی زراعی تنظیم شده است که بالطبع بر درآمدهای ارزی و کشاورزان مؤثر خواهد بود. به علاوه، وضعیت تجارت جهانی که در انحصار کشورهای صنعتی است، افزایش میزان صادرات محصولات صنعتی به بازارهای عمده تایلند را به طور فزاینده‌ای با مشکل روبرو خواهد ساخت. این برنامه همچنین درصدد کاهش بیکاری، افزایش درآمدها و بهبود فقر در مناطق

افزایش یافته، با نرخ بهره اوراق بهادار دولتی برابر کند. بنابراین، سرمایه گذاری باید تنها در پروژه‌هایی صورت پذیرد که سود مناسب به همراه داشته باشند. همزمان با این حرکت لازم است بر طبق وضع مالی و اقتصاد کشور در هر سال حجم سرمایه گذاری‌های شرکت‌های تجاری - دولتی محدود شود و این امر را می‌توان از طریق کاهش سرمایه‌گذاری‌ها و یا مشارکت‌های تجاری در فعالیت‌های گسترش و توسعه واحدها آن به بخش خصوصی که قادر به انجام بهتر آن است، تحقق بخشید. این مساله باعث کاهش بار تعهدات مالی بخش دولتی، به خصوص در زمینه استقراض خارجی خواهد شد. از طرفی آن بخش از سرمایه گذاری نیز که ناشی از درآمد شرکت‌های تجاری - دولتی است، افزایش داده خواهد شد و این شرکت‌ها نسبت به افزایش سرمایه خود از طریق فروش سهام به مردم، مورد تشویق قرار خواهند گرفت.

- تعیین و تنظیم سیاست قیمت گذاری برای کالاها و خدمات شرکت‌های تجاری دولتی جهت تامین هزینه و بهبود و گسترش خودکفایی آنها: به استثنای مواردی که سیاست دولت مشخص کرده است، تمامی سوبسیدهای مستقیم و غیر مستقیم قطع خواهد شد. همزمان با اجرای این کار، قیمت کالاها و خدمات برخی از شرکت‌های تجاری و انحصاری دولتی نیز متناسب با استانداردهای جهانی خواهد شد (به خصوص در مورد هزینه‌های برق و مخابرات بین‌المللی).

- تنظیم خط مشی برای مدیریت پرسنل از طریق لحاظ کردن برنامه‌های نیروی انسانی در برنامه‌های شرکت‌های تجاری - دولتی: در این رابطه اهداف تعیین شده پرسنلی به تناسب تولید مشخص خواهد شد. پرداخت‌های مربوط به اضافه کار و مزایای متفاوت رفاهی به ترتیب به ۱۵ و ۱۰ درصد از کل دستمزد محدود خواهد شد. مضاف

کشاورزی، طی «برنامه ششم» است و این اهداف را از طریق رهنمودهای زیر به انجام خواهد رسانید: کاهش کسری حساب‌های جاری و بازرگانی: درآمدهای ناشی از صادرات کالا و خدمات سالانه به طور متوسط، رشدی معادل ۹/۹ درصد خواهد داشت. درحالی که درآمدهای ناشی از صنعت جهانگردی و خدمات مربوطه، سالانه ۷/۴ درصد رشد نشان خواهد داد.

- ایجاد اشتغال برای ۳/۹ میلیون نفر جهت تقلیل مشکلات بیکاری در شهر و روستا: میزان بیکاری در بخش کشاورزی تا سال آخر برنامه ششم از ۷۰ درصد به ۶۵ درصد کاهش خواهد یافت. این نتیجه، باید از طریق متحول کردن سیستم تولید و حمایت از یک توزیع وسیع تر بخش‌های صنعت و خدمات، تحقق یابد. چرا که این حرکت باعث جذب بیشتر نیروی کار خواهد شد. این برنامه همچنین درصدد افزایش تولید و درآمد کشاورزان است تا از آن طریق مشکل فقر در مناطق زراعی مرتفع شود.

- افزایش صادرات به وسیله متنوع کردن تولیدات کشاورزی و کالاهای صادراتی صنعتی و زراعتی - صنعتی: برای کاهش هزینه‌ها و افزایش امکانات صادر کنندگان، خدمات و تسهیلات عمده دولتی افزایش خواهند یافت. در این رابطه، کمک‌های مالی در زمینه هزینه‌های بازاریابی و سیستم‌های اطلاعات به صادر کنندگان جزء متوسط ارائه خواهد شد.

- افزایش درآمدهای ارزی و اشتغال برای جمعیت تحصیل کرده شهری این هدف از طریق متنوع ساختن خدمات جهانگردی و افزایش بازاریابی کالاهای تایلند در کشورهای خارجی حفظ و توسعه جاذبه‌های جهانگردی و توریستی، توسعه تسهیلات برای جهانگردی و بهبود طرح صنایع دستی محلی در مراکز جهانگردی داخلی، تحقق خواهد یافت.

- ایجاد اشتغال و افزایش درآمد کشاورزان: تحقق این هدف از طریق متنوع ساختن تولید زراعی و صنعتی خواهد بود. درآمد کشاورزان را می‌توان از طریق تنوع دادن به کشت محصولات برای فروش داخلی و امتزاج کشت محصولات با پرورش دام‌ها افزایش داد.

- متنوع ساختن تولید صنعتی: صنایع کشاورزی، صنایع کوچک و روستایی و صنایع مهندسی برای افزایش درآمد و ایجاد کار برای جمعیت روستایی و شهری، توسعه خواهد یافت.

### ۸- توسعه خدمات زیربنایی:

توسعه خدمات زیربنایی که شامل امور رفاهی و خدمات عمومی، حمل و نقل و مخابرات و خدمات انرژی می‌شود، از بدو «برنامه اول» به شدت از سوی منابع مالی

دولتی مورد حمایت بوده است. حدود دو سوم بودجه دولت بر بهبود و گسترش خدمات زیربنایی در سراسر کشور صرف شده است و این امر نقش بسزایی در توسعه سیستم تولید، بازاریابی و صادرات کشور ایفا کرده است و نیز باعث کمک به تمرکز زدایی، رشد و گسترش آن به مناطق و استان‌ها (بیرون از مرکز) و نواحی زراعی شده است. علاوه بر اینکه توسعه و گسترش زیر ساخت اقتصادی در افزایش درآمد و ایجاد کار در بسیاری از بخش‌های اقتصاد کشور نقش اساسی داشته است.

توسعه خدمات زیربنایی طی «برنامه پنجم نسبتاً موفق بوده است و به خصوص در زمینه انرژی، تأمین تسهیلات مختلف عمومی، شبکه جاده‌های کشور و شرکت‌های هواپیمایی، موفقیت چشم‌گیری داشته است. اما خدمات حمل و نقل دریایی، زمینی و تلفن، هنوز کافی نبوده، از کیفیت بالایی نیز برخوردار نیست. این نوع خدمات را شاید بتوان به عنوان موانع عمده بر سر راه حرکت موفق تجارت ملی و جهانی تایلد تلقی کرد. مسایلی که در این زمینه بایستی در برنامه ششم مورد بررسی و ملاحظه قرار گیرند، بدین قرار است.

- کیفیت بسیاری از خدمات زیربنایی پایین‌تر از استاندارد بین‌المللی بوده است و این در حالی است که این خدمات کافی نیستند.

- نارسایی‌هایی در شبکه این خدمات وجود داشته است و برخی از این خدمات به طور کامل مورد بهره برداری قرار نمی‌گیرند.

- ساختار قیمت بسیاری از خدمات زیربنایی ناموزون و نامنظم است و توان تأمین هزینه‌ها را ندارد. یک چنین خدماتی قادر به خودکفایی نبوده، به شدت بر سوبسیدهای دولت، وابسته هستند.

همزمان نیز هزینه بسیاری از خدماتی که به انحصار شرکت‌های تجاری - دولتی درآمده‌اند، بالاتر از استانداردهای جهانی است. این مسأله، هزینه‌های صنایع مصرفی و قدرت رقابت کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

- سرمایه‌گذاری در برخی از خدمات بقدری افزایش یافته است که ظرفیت اسمی آنها از تقاضا فراتر رفته است. این سرمایه‌گذاری‌ها به وام‌های خارجی وابسته‌اند و در نتیجه، بدهی‌های زیاد و خطرناکی را به بار می‌آورند و این در حالی است که سرمایه‌گذاری ناشی از درآمدهای مولد و یا افزایش در سرمایه، در سطح پایین قرار دارد.

ممکن است بسیاری از خدمات زیربنایی هنوز از کارایی لازم برخوردار نیستند و فاقد یک جهت‌گیری تجاری می‌باشند و به نحو فزاینده‌ای در انحصار دولت قرار دارند. فقدان رقابت در این خدمات، آنها را از تحقق یک استاندارد جهانی در کیفیت خود محروم ساخته است. امور

اداری این خدمات محدود به مقررات و موازین کهنه و قدیمی بوده، دامنه مسئولیت کاملاً مشخص نیست. در همین رابطه هماهنگی با بخش خصوصی نیز وجود ندارد.

بنابراین، برنامه ششم خطوط سیاست مربوط به توسعه خدمات زیربنایی کشور در بخش‌های رفاهی و خدمات عمومی، حمل و نقل، انرژی و مخابرات را برای افزایش کارایی در توسعه سیستم تولید، بازاریابی و صادرات، تنظیم می‌کند. این امر منجر به رقابت فزاینده برای کشور، پایه‌های مقاوم اقتصاد کشاورزی و توسعه وسیع در مناطق زراعی خواهد شد. این خطوط شامل موارد زیر هستند:

- ارتقاء سطح خدمات زیربنایی به استانداردهای جهانی: این خدمات بایستی بازسازی دوباره اقتصاد، تجارت و جهانگردی و رشد جوامع شهری و روستایی و مناطق مهم اقتصادی کشور را در برگیرد. این امر با بهبود بخشیدن به کیفیت، نگهداری شبکه‌های ارتباطی و خدمات زیربنایی در جهت تطبیق با خدمات برنامه‌ریزی منطقه‌ای و مهم‌تر از همه به وسیله ایجاد روند عدم تمرکز در فعالیت‌های اقتصادی و رشد و گسترش آن به نواحی زراعی و استان‌ها، تحقق خواهد یافت.

- تنظیم ساختار قیمت و هزینه‌ها برای خدمات زیربنایی بر مبنای اصل خودکفایی و تأمین هزینه‌های این خدمات: استفاده کنندگان مستقیم

از این خدمات باید بیشترین بخش از هزینه‌ها و سرمایه‌گذاری در این خدمات را متحمل شوند. دولت از تأمین سوبسیدهای مستقیم برای امور رفاهی و خدماتی عمومی - به خصوص در مناطق شهری - امتناع خواهد کرد.

معدله یک چنین سوبسیدهایی صرف نواحی روستایی خواهد شد. مسأله تنظیم مجدد قیمت خدمات زیربنایی و انرژی، باید طرز استفاده مؤثر و مقرون به صرفه آنها را در بر گرفته، هزینه این خدمات را نیز لحاظ نماید. مضاف بر اینکه از اتمبیل‌هایی که از جاده‌های عمومی و اصلی استفاده می‌کنند، عوارض گرفته خواهد شد.

- گسترش سرمایه‌گذاری در خدمات زیربنایی از طریق تجدیدنظر در سیاست سرمایه‌گذاری مشترک بین دولت، شرکت‌های تجاری - دولتی، مراکز دولتی محلی و بخش خصوصی که از این طریق فشار مالی بر روی دولت کاهش یافته، مشارکت مراکز دولتی محلی، شرکت‌های تجاری - دولتی و بخش خصوصی افزایش خواهد یافت. این امر در راستای اقدام برای اصلاح خدمات زیربنایی در جهت تجارتي‌تر شدن آنها و ترغیب نقش بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری از طریق افزایش سرمایه‌گذاری مشترک در خدمات زیربنایی است. چنین امری فشار بر روی دولت را - که فعلاً مواجه با تنگناهای مالی است - کاهش خواهد داد. این نوع سرمایه‌گذاری باعث تشویق رقابت در جهت تأمین خدمات با کیفی خواهد شد. برای





تحقق بخشیدن به این هدف، لازم است برخی از قوانین، شرایط و روش‌ها جهت امکان دادن مشارکت بیشتر به بخش خصوصی، مورد تجدید نظر قرار گیرند.

- یکسان کردن اداره خدمات زیربنایی؛ سیاست‌ها، طرح‌های اجرایی و فعالیت‌های مربوطه در این زمینه به نحوی مؤثر هماهنگ خواهند شد تا نارسایی‌ها و برخوردهای فعلی در زمین تأمین خدمات کاهش یابد. هماهنگی بین بخش‌های دولتی و خصوصی برای ترغیب سرمایه‌گذاری‌های مشترک و همکاری در توسعه سیستم‌های خدماتی زیربنایی به کار گرفته خواهد شد.

#### ۹ - توسعه مناطق شهری و نواحی ویژه:

مسایلی نظیر توسعه پایگاه اقتصادی در شهرها و شهرک‌های بزرگ و استان‌ها و توسعه نواحی جدید اقتصادی، استراتژی‌های مهم اقتصادی هستند که توسط آنها جمعیت در حال افزایش مناطق شهری، اسکان یافته، نیاز آنها برای کار و اشتغال تأمین می‌شود. اینها نتایج اجتناب‌ناپذیر بازسازی اقتصادی یک کشور و تغییر آن به یک کشور تازه صنعتی شده هستند. کشوری که اقتصاد آن عمدتاً دارای دو بخش پایه‌ای صنعت و خدمات است. در غیر این صورت، رشد تنها منحصر به بانکوک و نواحی اطراف آن خواهد شد که در نتیجه منجر به تراکم و ضررهای بزرگ اقتصادی برای این کشور خواهد گردید.

بنابراین، برنامه ششم رهنمودهایی را در جهت توزیع توسعه شهری و ایجاد مناطق جدید اقتصادی در بخش‌های مختلف کشور تعیین می‌کند. همزمان با این کار، راه‌حلی در جهت مرتفع ساختن مشکل تراکم نیز جستجو خواهد شد. به دلیل آنکه کاهش سرعت رشد شهر بانکوک به طور ناگهانی امکان‌پذیر نیست، لذا حکومت محلی این شهر و استان‌های مجاور این گام‌ها را به طور منظم‌تر خواهند داشت. پیش‌بینی می‌شود که طی برنامه ششم جمعیت بانکوک و حومه آن حدود یک میلیون نفر افزایش یابد، و تا سال ۱۹۹۱ جمعیت آن به ۹/۳ میلیون نفر برسد، که بدین صورت این شهر یکی از پانزده شهر پرجمعیت جهان خواهد شد.

بنابراین، در امر توسعه مناطق شهری و نواحی ویژه، رهنمودهای اجرایی به شرح زیر است:

- تعیین سه منطقه برای توسعه: شهر بانکوک و نواحی آن با شبکه‌ای از خدمات زیربنایی ارتباطی توسعه خواهد یافت و در این رابطه استفاده از زمین، منظم‌تر خواهد شد. در مورد توسعه مراکز رشد شهری در استان‌ها، تعداد ۵۶ مرکز شهر فعلی به ۱۹ مرکز جدید توسعه شهری افزایش خواهد

یافت. مضاف بر اینکه سواحل شرق و دیگر نواحی جدید اقتصادی برای ایفای نقش جایگزینی شهر بانکوک در آینده توسعه خواهد یافت.

- هماهنگی برنامه‌های سرمایه‌گذاری برای گسترش شبکه‌های خدمات زیربنایی همراه با تدابیر مربوط به برنامه‌ریزی شهری: این اقدام، جهت‌گیری رشد شهری را تحت تأثیر خود قرار داده، استفاده مؤثرتر از زمین را جهت کاهش تراکم و ایجاد نظم در شهرها، مراکز شهری و جوامع شهری جدید، باعث خواهد شد. در همین رابطه برای بهبود شبکه خدمات عمده از قبیل خدمات حمل و نقل، مشکلات ترافیک، سیل‌بندها، توسعه شبکه‌های آبرسانی و دیگر خدمات عمومی، پروژه‌های خانه‌سازی و بهبود وضع نقاط فقیرنشین نیز، سرمایه‌گذاری خواهد شد.

- تنظیم خط‌مشی برای سرمایه‌گذاری در گسترش شبکه‌های خدمات زیربنایی به طوری که

فشار مالی ناشی از این خدمات به طور مساوی بین دولت، بخش خصوصی، مراکز دولتی محلی و شرکت‌های تجاری - دولتی تقسیم شود. این امر با افزایش نقش مراکز دولتی محلی و بخش خصوصی تحقق خواهد یافت. به علاوه اینکه جمع‌آوری عوارض مربوط به خدمات عمومی در مناطق شهری. هزینه‌های مربوطه را تأمین کرده، فشار را به استفاده‌کنندگان از این خدمات، منتقل خواهد کرد. در همین راستا خطوط روشن‌تر سیاست و طرح‌های توسعه برای گروه‌های کم درآمد شهرنشین و جوامع فقیر شهرها تنظیم خواهد شد.

- اتخاذ و تعیین تدابیری برای تشویق و گسترش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در مناطق جدید اقتصادی (به خصوص در صنایع عمده): در این رابطه خدمات زیربنایی مؤثر و کارا ارائه شده است و کنترل برمحیط زیست اعمال



خواهد شد و این، همزمان با تسریع در امر توسعه سرمایه گذاری در صنعت، جهانگردی و یک سیستم بازاریابی شهری که قادر به جذب نیروی کار منتقل شده از بخش کشاورزی باشد. خواهد بود.

- بهبود وضع مالی مراکز محلی دولتی: این امر از طریق شتاب بخشیدن به ایجاد و استفاده از طرح های جمع آوری مالیات تحقق خواهد یافت. از عوامل دیگر در جهت تحقق بخشیدن به امر فوق، تنظیم روش های تخمین ارزش سالانه زمین های زراعی و غیره، دریافت یا جمع آوری عوارض مسکونی و تنظیم دوباره عوارض اتومبیل در جهت یافتن منابع جدید درآمد برای مراکز دولتی محلی است.

#### ۱۰- توسعه کشاورزی:

برنامه توسعه کشاورزی، برنامه با اهمیتی است که باید دست آوردهای برنامه پنجم را در زمانی که بخش های دولتی و خصوصی هر دو با کوشش های خود به طور گسترده در جهت امحاء فقر در مناطق کشاورزی گام برداشتند. ادامه دهد. در اینجا مشکل به هیچ وجه به طور کامل مرتفع نشده است. لذا بایستی توسعه مناطق کشاورزی با شدت ادامه یابد تا درآمدهای بیشتر و خدمات اجتماعی و سطح زندگی بالاتر برای جمعیت روستایی فراهم آید. بنابراین، برنامه ششم اهداف و خط مشی های عمده زیر را برای توسعه مناطق روستایی تنظیم کرده است:

- مبنا قرار دادن توسعه بر مشکلات هر منطقه: هدف از این امر، حل مشکلات اقتصادی، اجتماعی و امنیتی یک منطقه بر طبق نیازهای واقعی و وضعیت مردم آن منطقه است. این امر از طریق گسیل هیئت هایی به استان ها جهت تعیین نواحی مورد نظر، تحقق پذیر است.

- بهبود شرایط زندگی مردم در تمام مناطق: مناطق عقب مانده (شامل ۵۷۸۷ روستا)، مناطق نیمه توسعه یافته (شامل ۳۵۵۱۴ روستا) و مناطق توسعه یافته (شامل ۱۱۶۲۱ روستا) توسعه خواهند یافت. در این رابطه دولت منابع و امکانات خود را بر مناطق توسعه نیافته و نیمه توسعه یافته متمرکز خواهد کرد و بخش خصوصی را در جهت سرمایه گذاری در مناطق توسعه یافته، تشویق خواهد کرد.

- تأکید بر همکاری بین آژانس های دولتی، بخش خصوصی و عموم مردم. کوشش های مشترک در جهت رفع مشکلات عمده در جوامع روستایی به کار گرفته خواهد شد و همزمان با این حرکت، تولید نیز مورد تشویق واقع خواهد شد و سطح اشتغال و درآمد افزایش خواهد یافت. این امر از طریق استفاده از تکنولوژی مناسب تحقق می یابد.

● **تنظیم خط مشی برای سرمایه گذاری در گسترش شبکه های خدمات زیربنایی باید به نحوی باشد که فشار مالی ناشی از این خدمات بطور مساوی بین دولت، بخش خصوصی، مراکز دولتی محلی و شرکت های تجاری دولتی تقسیم شود.**

● **مردم یک جامعه از طریق تصمیم گیری نسبت به مشکلات خود و جامعه است که قادر به تحقق بخشیدن خود کفایی کامل تر خواهند شد.**

- حمایت از نقش سازمان های مردمی و جامعه: مردم یک جامعه از طریق تصمیم گیری نسبت به مشکلات خود و جامعه است که قادر به تحقق بخشیدن خود کفایی کامل تر خواهد شد.

- تعیین اهداف اقتصادی برای توسعه کشاورزی: در ادامه برنامه پنجم، هدف عمده اقتصادی در این زمینه مرتفع ساختن مشکل فقر در میان جمعیت روستایی است. در این رابطه مخصوصاً تولیدات کشاورزی در مناطق فقیر و عقب مانده بیشتر خواهد شد تا نیازهای مصرفی محلی تأمین گشته، درآمدها افزایش یافته، بیکاری فصلی در بخش های کشاورزی کاهش یابد.

- تعیین اهداف اجتماعی برای توسعه کشاورزی: هدف از این سیاست آن است که خدمات اجتماعی اصلی را که برای زندگی، کار امنیت شخصی و توانایی در خود کفایی کشاورزان لازم است، در اختیار آنان قرار دهد. در همین رابطه همچنین کشاورزان در ارتقاء سطح زندگی خود و تصمیم گیری در جهت مسیر زندگی، مطابق حداقل نیازهای اساسی، شرکت خواهند کرد.

- تعیین اهداف امنیتی برای توسعه کشاورزی: هدف از برنامه توسعه کشاورزی از بین بردن شرایطی است که باعث بوجود آمدن مشکلات امنیتی در مناطق کشاورزی می شود و این از طریق ادغام سیستم های توسعه اقتصادی و اجتماعی و روش های مربوطه در سیاست امنیت ملی، تأمین می شود.

رهنمودهایی برای اجرای «برنامه ششم»

برای اجرای این طرح که تا حد امکان مؤثر بوده است و همچنین برای تحقق بخشیدن به اهداف تعیین شده، لازم است دامنه و روش های اجرایی به روشنی توضیح داده شوند.

رهنمودهای مربوط به اجرای برنامه ششم به شرح زیر است:

۱- مواردی که مربوط به سیاست های کوتاه

مدت نظیر سیاست های قیمت گذاری و بودجه سالانه است، در چهار چوب این طرح قرار نمی گیرند و این به دلیل نیاز این گونه سیاست ها به تجدید نظر سالانه بر حسب شرایط رایج می باشد. لذا این سیاست ها را نمی توان به طور واضح از قبل تشریح کرد. چنین مواردی در زمره مسئولیت های آژانس های دولتی و کمیته های مربوطه هستند که از قدرت قانونی برای تسلیم پیشنهادات خود به کابینه برای نظر دهی برخوردار می باشند.

۲- برای سیاست های میان مدت و دراز مدت که در حیطه این طرح قرار می گیرند، تأکید بر تنظیم طرح های سالانه و طرح های اجرایی سالانه است. ۳- در تنظیم طرح های کاری و اجرایی، تأکید بر نقش وزارتخانه های مربوطه است. در این رابطه «دفتر هیئت توسعه اقتصادی و اجتماعی ملی» با دیگر وزارتخانه ها همکاری خواهد کرد تا هماهنگی لازم در چهار چوب برنامه ششم به وجود آید.